

VILNIAUS PEDAGOGINĖS PSICHOLOGINĖS TARNYBOS

2019–2021 METŲ STRATEGINIS PLANAS

I SKYRIUS

ĮVADAS

Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau Tarnyba) siekia padėti vaikams kuo sėkmingiau išnaudoti turimas galimybes, teikdama jiems psichologinę, specialiąją pedagoginę ir socialinę pedagoginę pagalbą; teikdama jų tėvams (globėjams) bei pedagogams reikiamą konsultacinę, švietimo ir informacinę pagalbą bei plėtodama bendradarbiavimą su kitomis, vaikui paramą teikiančiomis institucijomis.

Tarnybos 2019–2021 m. strateginis planas – veiklos planavimo dokumentas trijų metų laikotarpiui. Strateginis planas parengtas siekiant sutelkti Tarnybos darbuotojų pastangas kryptingos ir nuoseklios veiklos vykdymui vadovaujantis Valstybine 2013–2022 metų švietimo strategija (Lietuvos Respublikos Seimas 2013 m. gruodžio 13 d. nutarimas Nr. XII-745), Švietimo ir mokslo ministerijos 2018–2021 m. strateginio planavimo dokumentais, Vilniaus miesto savivaldybės 2010–2020 m. strateginės veiklos planu, esama švietimo būkle ir Tarnybos bendruomenės poreikiais.

Strateginio planavimo paskirtis – organizuoti Tarnybos veiklą, užtikrinančią didesnę švietimo pagalbos prieinamumą, veiksmingesnį bendradarbiavimą su ugdymo įstaigų bendruomenėmis, siekiant aukštesnės pagalbos kokybės klientams. Labiau įgalinti mokytojus ir švietimo pagalbos specialistus teikti pagalbą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Gerinti informavimo, konsultacinę, metodinę pagalbą pedagogams ir mokinių tėvams, siekiant sėkmingesnio specialiuosius ugdymosi poreikius turinčių mokinių ugdymo(si).

Rengiant strateginį planą buvo laikomasi viešumo, partnerystės, bendravimo ir bendradarbiavimo principų. Plano projektas svarstytas Tarnybos specialistų posėdžiuose.

II SKYRIUS

VEIKLOS KONTEKSTAS

Vilniaus pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai teikia specialiąją pedagoginę, psichologinę, informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą Vilniaus miesto mokiniams, jų šeimoms, mokytojams ir ugdymo įstaigoms. Vilniuje 218 ikimokyklinėse ugdymo įstaigose ugdomi

32074 vaikai, bendrojo ugdymo mokyklose – 68091 mokiniai. Mokinių skaičius Vilniaus mieste nemažėja. Pagalba teikiama individualaus ir grupinio psichologinio konsultavimo, pedagoginio konsultavimo, specialiųjų ugdymo(si) poreikių įvertinimo, specialaus ugdymo(si) rekomendavimo, specialistų mokymo ir švietimo formomis.

Kas trečias paauglys gyvena pažeistos struktūros šeimoje. Didėja vaikų, gyvenančių socialinės rizikos šeimose skaičius. Didelis atotolio šeimų skaičius. Blogėja vaikų psichinė ir fizinė sveikata. Auga vaikų, turinčių autizmo spektro sutrikimų, skaičius.

Konsultuojant mokyklų Vaiko gerovės komisijas pastebėta, kad daugiausia sunkumų ugdymo įstaigose kyla dėl nepakankamų kompetencijų koreguoti sutrikusį vaikų elgesį ir pagalbos galimybių stygiaus. Stokojama žinių ir intervencijos įgūdžių.

Tarnyboje dirba aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistai: psichologai, logopedai, surdopedagogas, specialieji pedagogai, socialiniai pedagogai, vaikų neurologas.

Tarnybos specialistai dirba komandiniu principu, bendradarbiaudami su specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), psichologinių, asmenybės ir ugdymosi sunkumų turinčio asmens tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, su juo dirbančiais specialistais.

Pastaraisiais metais Tarnyboje atliekama daugiau kaip 2000 ikimokyklinio amžiaus vaikų ir mokinių pedagoginių psichologinių SUP įvertinimų, kurių metu nustatomi mokinių intelektualiniai gebėjimai (WISC-III^{LT}, WAIS-III^{LT}, WASI metodikomis), įvertinama ikimokyklinio amžiaus vaikų raida (DISC metodika), ugdymosi pasiekimų atitiktis amžiui bei klasei, mokymosi motyvacija, imlumas pagalbai, pedagoginės pagalbos poreikis, kalbos komunikacijos gebėjimai bei sveikatos ir socialiniai veiksniai, sąlygojantys ugdymosi sunkumus. Vertinimo metu naudojama ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijų pateikta informacija. Taip pat aktyviai dalyvauja vaikų ir mokinių tėvai pateikdami reikalingą informaciją. Tėvai supažindami su įvertinimo rezultatais ir specialistų išvadomis-rekomendacijomis.

Tarnybos psichologai teikia individualią ir grupinę psichologinę pagalbą mokiniams, jų tėvams. Taip pat Tarnybos specialistai teikia metodinę pagalbą specialistams dirbantiems ugdymo įstaigose. Organizuoja konsultavimo renginius, mokymus specialistų grupėms ir individualiai. Pvz., 2018 metais Tarnyboje suteikta virš 5000 pedagoginių psichologinių konsultacijų pedagogams, švietimo pagalbos specialistams ir tėvams.

III SKYRIUS

SSGG ANALIZĖ

Stiprybės
<ul style="list-style-type: none"> • Tarnybos darbuotojų intelektualinis profesinis potencialas, aukšta specialistų kvalifikacija, daugiametė praktinio darbo patirtis, veiklos profesionalumo ir kokybės motyvacija. • Gerai išvystyti specialistų komandinio darbo įgūdžiai. • Specialistų gebėjimas greitai, lanksčiai reaguoti ir kokybiškai dirbti nestandartinėse, neplanuotose situacijose. • Tarnybos specialistų aprūpinimas darbui reikalingomis priemonėmis. • Vyraujantys draugiški, dalykiški santykiai, geras mikroklimatas. • Sudarytos sąlygos specialistų profesiniam tobulėjimui. • Glaudūs, sistemingi ir į problemų sprendimą orientuoti ryšiai su ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijomis ir kitomis institucijomis.
Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Tinkamų patalpų trūkumas Tarnybos veikloms vykdyti. • Kvalifikuotų psichologų, specialiųjų pedagogų trūkumas psichologinių pedagoginių paslaugų teikimui. Tai trukdo tolygiai paskirstyti darbo krūvį, ilgina kompleksinio vertinimo trukmę. • Sunkumai organizuojant specialistų darbo laiką dėl skubių neplanuotų užduočių: pagalbos teikimo krizinėse situacijose, dalyvavimo įvairiose komisijose, tarpinstituciniuose pasitarimuose, tarpininkavimo konfliktinėse situacijose. • Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos stygius ugdymo įstaigose mažina specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo veiklos prasmingumą ir didina ugdymosi nesėkmes patiriančių mokinių skaičių bei mokinių tėvų nepasitenkinimą Tarnybos ir ugdymo įstaigų veikla. • Nepakankamas Tarnybos veiklos sričių kuravimo efektyvumo užtikrinimas. • Vertinimo metodikų trūkumas 3-5 metų vaikams ir vaikams, turintiems sunkius sutrikimus. • Tarnybos internetiniame puslapyje stokojama metodinės ir šviečiamosios medžiagos pedagogams, tėvams.

Galimybės
<ul style="list-style-type: none"> • Gerinti informacijos sklaidą apie Tarnybos veiklą periodiškai atnaujinant jos internetinį puslapį. • Plėsti Tarnybos veiklą, organizuojant ir vykdant pedagogų švietimo renginius (paskaitas, ir kt.). • Toliau stiprinti darbą su tėvais, organizuojant jiems grupes, kurių tikslas – tėvystės įgūdžių gerinimas, tėvų įtraukimas teikiant pagalbą vaikui, turinčiam mokymosi sunkumų. • Dalyvauti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos bei įvairių ES fondų programose ir projektuose. • Tobulinti profesinę kompetenciją, dalyvaujant kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, ES SF projektuose. • Aktyviau įtraukti jaunos specialistus į profesinių veiklų kuravimą.
Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> • Demografinės padėties nestabilumas, besikeičiantis vaikų ir pedagogų skaičius. • Nuolatinis trūkumas lėšų švietimo pagalbos specialistų etatų finansavimui ugdymo įstaigose. • Švietimo pagalbos specialistų trūkumas ugdymo įstaigose. • Įstatymų ir poįstatyminių aktų, reglamentuojančių specialųjį ugdymą, esamai realybei ir ugdymo organizavimo poreikiams. • Galimybė kvestionuoti įstatymo nuostatas, interpretuoti įstatymus (įstatymų nuostatas, reglamentuojančius specialiųjų ugdymosi poreikių asmenų ugdymą). • Tarnybos specialistų demografinė situacija. Galimas kvalifikuotų specialistų, turinčių tinkamą darbui Tarnyboje patirtį, trūkumas. • Sunku pritraukti dirbti Tarnybose kvalifikuotus švietimo pagalbos specialistus dėl didesnio Tarnybų specialistų darbo krūvio (palyginus su ugdymo įstaigomis) ir neproporcingo darbo užmokesčio.

IV SKYRIUS STRATEGINIAI TIKSLAI

A. KLIENTO PERSPEKTYVA
1. Švietimo pagalbos prieinamumo ir veiksmingumo didinimas mokiniams, ugdomiems įtraukiuoju būdu ir turintiems didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, teikiant specializuotą konsultacinę ir švietimo pagalbą ugdymo įstaigų bendruomenėms.
B. ORGANIZACINĖ PERSPEKTYVA
2. Šiuolaikinių komunikacijos priemonių plėtojimas Tarnybos veiklai organizuoti.
C. PARAMOS PERSPEKTYVA
3. Vaiko gerovės komisijų kuravimo plėtojimas ir švietimo pagalbos specialistų palaikymas įtraukiojo ugdymo klausimais.
D. MOKYMO SI PERSPEKTYVA
4. Inovatyvių metodų įsisavinimas, profesinių ir bendrųjų kompetencijų tobulinimas.

V SKYRIUS

STRATEGIJOS REALIZAVIMO PRIEMONIŲ PLANAS

1 tikslas. Švietimo pagalbos prieinamumo ir veiksmingumo didinimas mokiniams, ugdomiems įtraukiuoju būdu ir turintiems didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, teikiant specializuotą konsultacinę ir švietimo pagalbą ugdymo įstaigų bendruomenėms.					
Uždaviniai	Įgyvendinimo priemonės	Planuojami rezultatai	Planuojamas pasiekimo laikas	Atsakingi vykdytojai	Lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai
1. Teikti konsultacijas ugdymo įstaigų VGK, padedant sėkmingiau spręsti įtraukiojo ugdymo problemas	Susitikimai su mokyklos VGK po pirminio vaiko SUP poreikių įvertinimo	Specializuota konsultacinė pagalba suteikta mokytojams ir tėvams, ugdantiems ypatingus vaikus	Nuolat iki 2021 metų	Tarnybos specialistų, įvertinusių vaiką, komandos	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos, žmonių resursai
2. Vaikų, turinčių didelių ugdymosi poreikių, stebėseną	Ugdymo proceso aptarimai su VGK, pedagogais ir tėvais	Kokybiškesnė specialioji pagalba, sėkmingesnis įtraukusis ugdymas	Nuolat iki 2021 metų	Vertinusių specialistų komandos	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos

ugdymo procese					
3. Gerinti vaikų, turinčių įvairiapusių raidos sutrikimą, įtraukųjį ugdymą bendrojo ugdymo, ikimokyklinėse įstaigose	Parengti paskaitų ciklą apie įvairiapusių raidos sutrikimą turinčių vaikų ugdymą; rengti švietimo pagalbos specialistų darbo atvejų aptarimo grupes	Pedagogai bus geriau pasirengę ugdyti vaikus, turinčius įvairiapusių raidos sutrikimą	Nuolat iki 2021 metų	Tarnybos specialistų komandų vadovai	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos

2 tikslas – Šiuolaikinių komunikacijos priemonių plėtojimas Tarnybos veiklai organizuoti.

Uždaviniai	Įgyvendinimo priemonės	Planuojami rezultatai	Planuojamas pasiekimo laikas	Atsakingi vykdytojai	Lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai
1. Modernizuoti klientų registravimą ir jų duomenų tvarkymą	Įdiegti elektroninę duomenų tvarkymo sistemą; apmokyti darbuotojus dirbti su sistema	Efektyvesnis duomenų apie klientus kaupimas ir panaudojimas; racionalesnis darbo su klientais krūvio paskirstymas	2019 metai	Tarnybos specialistai	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos
2. Pagerinti informacijos sklaidą per skaitmenines priemones	Nuolat stebima ir atnaujinama aktuali informacija apie pagalbos vaikui poreikį bei galimybes tarnybos interneto svetainėje; išplatinta ugdymo įstaigoms aktuali informacija	Suteikta informacinė švietimo pagalba mokinių tėvams, ugdymo įstaigoms	Nuolat iki 2021 metų	Tarnybos specialistai	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos

3 tikslas – Vaiko gerovės komisijų kuravimo plėtojimas ir švietimo pagalbos specialistų palaikymas įtraukiojo ugdymo klausimais.					
Uždaviniai	Įgyvendinimo priemonės	Planuojami rezultatai	Planuojamas pasiekimo laikas	Atsakingi vykdytojai	Lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai
1. Aptarinėti su mokyklų VGK sudėtingus atvejus	Kuravimo pasiskirstymas pagal mokyklų tipus. 3-5 mokyklų VGK atvejų aptarimo grupės	Mokyklų VGK bus įgalintos teikti efektyvesnę pagalbą mokiniui	Nuolat iki 2021 metų	Specialistų komandos	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos, žmonių resursai.
2. Teikti pagalbą mokyklų švietimo pagalbos specialistams saugios aplinkos mokykloje kūrimo klausimais (smurto ir patyčių, žalingų įpročių, save žalojančio elgesio ir savižudybių prevencija)	Švietimo pagalbos specialistų profesinės atvejų aptarimo grupės; mokymai; individualios konsultacijos	Mokyklos sėkmingiau diegs smurto, patyčių ir kitas prevencines programas	Nuolat iki 2021 metų	Specialistų komandos	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos

4 tikslas – Inovatyvių metodų įsisavinimas, profesinių ir bendrųjų kompetencijų tobulinimas.					
Uždaviniai	Įgyvendinimo priemonės	Planuojami rezultatai	Planuojamas pasiekimo laikas	Atsakingi vykdytojai	Lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai
1. Mokyti naujų specialiųjų ugdymosi poreikių ir ypatingų gabumų nustatymo įvertinimo metodikų	Mokymai, projektai	Tobulės specialistų kvalifikacija ir kompetencijos	Nuolat iki 2021 metų	Administracija	Valstybės lėšos, Savivaldybės lėšos, žmonių resursai.

2. Gilinti žinias ir tobulinti konsultavimo įgūdžius teikiant pagalbą vaikams, turintiems elgesio, emocijų, įvairiapusių raidos sutrikimą ir kitus ugdymosi sutrikimus					
--	--	--	--	--	--

5 tikslas – Didinti paslaugų teikimo mokyklų bendruomenėms prieinamumą, inovatyvumą.					
Uždaviniai	Įgyvendinimo priemonės	Planuojami rezultatai	Planuojamas pasiekimo laikas	Atsakingi vykdytojai	Lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai
Kurti sąlygas greitesniam, prieinamesniam, saugesniam pranešimui apie įtariamą arba įvykusią patyčias	Elektroninio įrankio „Patyčių dėžutė“ talpinimas Tarnybos elektroninėje svetainėje	Aktyvesnis mokinių, tėvų, pedagogų pranešimų teikimas apie patyčias ugdymo įstaigoje; operatyvesnis intervencijos vykdymas	2019 m. I ketvirtis Nuolat	Socialiniai pedagogai	Savivaldybės lėšos

PRITARTA
 Vilniaus PPT specialistų susirinkimo
 2019-01-08 protokolas Nr.1